

Vlaams
Parlement

ingediend op **294** (2014-2015) – Nr. 1
19 maart 2015 (2014-2015)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Johan Verstreken

over de evaluatie van het Logiesdecreet

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Rik Daems.

Vaste leden:

mevrouw Ingeborg De Meulemeester, de heren Marc Hendrickx, Jan Van Esbroeck, Karl Vanlouwe, Karim Van Overmeire, mevrouw Manuela Van Werde;
de dames Sabine de Bethune, Vera Jans, de heren Ward Kennes, Johan Verstreken;
de heren Rik Daems, Herman De Croo;
de dames Tine Soens, Güler Turan;
de heer Wouter Vanbesien.

Plaatsvervangers:

de dames Cathy Coudyser, Caroline Croo, Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Ann Soete, Sabine Vermeulen;
de dames Karin Brouwers, Griet Coppé, de heer Joris Poschet, mevrouw Valerie Taeldeman;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester;
de dames Caroline Gennez, Ingrid Lieten;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Stefaan Sintobin;
de heer Christian Van Eyken.

INHOUD

1. Inleidende uiteenzettingen	4
1.1. Adviescomité van het Toeristische Logies.....	4
1.2. Horeca Vlaanderen	6
1.3. RECREAD	7
1.4. Logeren in Vlaanderen	9
1.5. Pasar vzw	11
1.6. Booking.com	11
1.7. KSLV	13
1.8. CIB Vlaanderen.....	15
2. Vragen en opmerkingen van leden.....	17
2.1. Mevrouw Cathy Coudyser	17
2.2. Mevrouw Karin Brouwers.....	17
2.3. De heer Marnic De Meulemeester	18
2.4. De heer Bart Caron	19
3. Antwoorden van de sprekers.....	19
3.1. Adviescomité van het Toeristische Logies.....	19
3.2. Horeca Vlaanderen	20
3.3. RECREAD	21
3.4. Logeren in Vlaanderen	22
3.5. Pasar vzw	22
3.6. Booking.com	23
3.7. KSLV	23
3.8. CIB Vlaanderen.....	24
4. Slotwoord	25
Gebruikte afkortingen	26

Bijlagen: Zie [dossierpagina](http://www.vlaamsparlement.be) op www.vlaamsparlement.be

Bijlage 1: Presentatie Adviescomité van het Toeristische Logies

Bijlage 2: Consensusnota Adviescomité

Bijlage 3: Presentatie Horeca Vlaanderen

Bijlage 4: Nota Horeca Vlaanderen

Bijlage 5: Nota RECREAD

Bijlage 6: Presentatie Logeren in Vlaanderen

Bijlage 7: Nota Logeren in Vlaanderen

Bijlage 8: Presentatie Booking.com

Bijlage 9: Presentatie KSLV

Bijlage 10: Nota KSLV – knelpunten Logiesdecreet

Bijlage 11: Presentatie CIB Vlaanderen

Op 3 maart 2015 vond in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed een hoorzitting plaats over de evaluatie van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het toeristische logies (Logiesdecreet).

Tot deze hoorzitting werd beslist naar aanleiding van een gedachtewisseling met Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, en Koen Verlaeck, secretaris-generaal van het DiV, over het evaluatierapport van het Logiesdecreet. Over die gedachtewisseling wordt verslag uitgebracht in *Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 263/1.

De PowerPointpresentaties die door de sprekers op de hoorzitting werden gebruikt en de rondgedeelde nota's, zijn te vinden op de [dossierpagina](#) van dit stuk op www.vlaamsparlement.be.

1. Inleidende uiteenzettingen

1.1. Adviescomité van het Toeristische Logies

De heer *Stefaan Gheysen*, voorzitter, wijst op de rondgedeelde consensusnota, met twaalf onderdelen. Die nota moet samen worden gelezen met het evaluatierapport van het DiV, want vaak gaat het om commentaar op dat rapport.

Het Adviescomité van het Toeristische Logies pleit voor het behoud van het Logiesdecreet. Het evaluatierapport bevat een positieve evaluatie van het decreet: 87 percent van het gekende logies is in regel met het decreet. Voor vakantiewoningen is dit moeilijker te schatten. Volgens de sectoren is het comfortniveau gestegen. De nieuwe investeringen waren op het hoger niveau van de classificatieniveaus gericht. Uit recente boordtabellen van het departement blijkt dat er meer dan 3000 vergunde bedrijven zijn. Aan de kust zijn de vakantiewoningen een specifiek aandachtspunt. Er werd op een groter aantal dan 137 vergunde vakantiewoningen gehoopt, terwijl er meer dan 12.000 aanmeldingen op 1 februari 2015 waren.

Aan het behoud van het Logiesdecreet wordt een belangrijke voorwaarde gekoppeld: een verregaande administratieve vereenvoudiging. Het MAGDA-principe wordt voluit ondersteund. Het is ook positief dat wat de beroepsprocedure betreft, de administratie het voorstel van het Adviescomité aanvaardt.

Het Adviescomité interpreteert "het exploiteren en het op de toeristische markt aanbieden van logies" als "het aanbieden van logies tegen betaling" en kiest dus voor de tweede optie op bladzijde 39 van het evaluatierapport. Dit mag er echter niet toe leiden dat lokale besturen gratis overnachtingen van kampeerauto's toestaan of gedogen op parkings die in feite illegale terreinen zijn. Nieuwe vormen van logies die via boekingssites en internetplatformen tegen betaling worden aangeboden, moeten zich ook conformeren aan het Logiesdecreet. Ze zijn verantwoordelijk voor logies dat niet conform is met dit decreet.

Het Adviescomité betreurt de te beperkte inspanningen van Toerisme Vlaanderen. Dit is een belangrijke lacune in de evaluatie. Artikel 12, §8, was één van de sleutel-elementen van het Logiesdecreet, de promotie was de spreekwoordelijke wortel voor de neus of de beloning voor de ondernemer. Als gevolg van de interne staats-hervorming verschoof de binnenlandmarketing naar de provincies die samen met Horeca Vlaanderen de Vlaanderen Vakantieland campagne succesvol overnamen. Het probleem situeert zich echter vooral bij de buitenlandpromotie. Het is de sectoren niet duidelijk wat Toerisme Vlaanderen doet om het vergunde logies in het buitenland te promoten.

Het Adviescomité gaat akkoord met het voorgestelde amendement op pagina 42 van het rapport om voor vakantie-logies de comfortclassificatie te schrappen als voorwaarde voor promotie. Er zou een koppeling komen tussen promotie en vergunning, wat toelaat ook de categorie van vakantie-logies te promoten. Ook andere overheden zouden zich op het gebied van promotie beter aan de bepalingen van dit decreet houden. Er is weliswaar een specifiek voorstel voor aangemelde gastenkamers en vakantie-woningen.

Er bestaat een grote consensus over het systeem van Hotelstars Union. Het adviescomité pleit ervoor de classificatienormen voor hotels te harmoniseren met dat Europese systeem.

Inzake de gastenkamers is er een onderscheid in de classificatie in de vijf kunststeden, waar er een systeem is van basis, comfort en luxe. In de rest van Vlaanderen geldt er een vijfsterrensysteem. Er is een consensus dat er één classificatiesysteem voor gastenkamers zou moeten komen. Daartoe werd een systeem met vier niveaus uitgewerkt. De invoering van Hotelstars Union moet worden gebruikt om de gastenkamers als een ander type dan een hotelkamer te definiëren.

Er is een voorstel tot aanpassing van de definitie om naast de notie hoofdverblijfplaats, de notie domicilie toe te voegen. De definitie luidt: "De exploitant is gedomicilieerd en heeft zijn hoofdverblijfplaats in het toeristisch logies, waar het ontbijt en eventueel andere maaltijden worden aangeboden.". Belangrijk is ook dat er een andere beroepsactiviteit, zoals een tearoom, restaurant enzovoort, mag blijven. De laatste zin van de definitie zou dan ook worden geschrapt.

Een voorstel vanuit de stedelijke gastenkamers is om een onderscheid te maken tussen kleine en grote gastenkamers. Historisch is er een verschil in ontwikkelingsmogelijkheden en aanpak van gastenkamers in de stad en op het platteland. Bij beide types blijft gastheerschap echter zeer belangrijk. Cruciaal bij het vinden van oplossingen voor de kleine gastenkamers is het aanpakken van de problematiek van de brandveiligheid en meer bepaald de twee vluchtwegen in kleinere B&B's in een stedelijke omgeving.

Inzake de vakantie-woningen pleiten de sectoren ervoor de aanmelding als een overgangsfase te zien in het traject naar een vergunning. De duur van de overgangsfase zou drie à vijf jaar kunnen zijn. Voor gastenkamers en vakantie-woningen zou de aanmelding globaal herbekeken kunnen worden zodat die ook voor de gastenkamers zou gelden. Voor de vakantie-woningen aan de kust zijn een sterke administratieve vereenvoudiging en impulsen op het vlak van promotie nodig.

Op het vlak van openlucht-recreatieve terreinen zijn er een aantal specifieke items zoals de permanente bewoning, het niet gratis aanbieden van kampeerauto-terreinen door lokale besturen en dit onder toepassing van het Logiesdecreet. Het Logiesdecreet heeft linken met andere wetgeving zoals de vrijstelling van de bouwvergunningsplicht voor mobiele constructies op een camping, zoals tenten, caravans en stacaravans.

Inzake de problematiek van de gegroepeerde vakantie-woningen (knelpunt 8 van het evaluatierapport), pleit het Adviescomité ervoor om binnen het decreet in voldoende mogelijkheden en flexibiliteit te voorzien om eventuele nieuwe evoluties in te passen in de vorm van een nieuwe categorie of subcategorie. Dit moet verder onderzocht worden op basis van het aantal cases dat zich al dan niet zal voordoen.

Lokale overheden moeten een belangrijke rol spelen in het Logiesdecreet. De sectoren willen dat het toeristisch ondernemen gestimuleerd wordt en dat er naar een goede coördinatie tussen het Vlaamse en het lokale beleid wordt gestreefd.

Het Adviescomité pleit ervoor om de bevoegdheden van de lokale besturen uit te klaren.

De heer Gheysen zegt tot slot dat het zeer belangrijk is dat handhaving een prioriteit van het DiV is. Hij verwijst in dit verband naar het advies van het Adviescomité van 1 april 2014. Het decreet staat of valt met het handhavingbeleid. Het Adviescomité pleit dan ook voor een versterking met mensen en middelen van de betrokken dienst. Het Adviescomité betreurt wel dat bij administratieve geldboetes de administratie geen gebruik maakt van de mogelijkheid om met verzachtende omstandigheden rekening te houden.

1.2. Horeca Vlaanderen

De heer *Danny Van Assche*, afgevaardigd bestuurder van Horeca Vlaanderen, zegt dat deze organisatie de representatieve vertegenwoordiging is van de horeca-ondernemingen in Vlaanderen, met meer dan 5500 leden en meer dan 70 procent van de hotels in Vlaanderen die aangesloten zijn.

Horeca Vlaanderen sluit zich aan bij de consensusnota van het Adviescomité van het Toeristische Logies. Daarom beperkt hij zich nu tot het leggen van een aantal eigen accenten. Een eerste punt betreft de shadow hospitality of sharing economy, zoals Airbnb en andere private kameraanbieders. Daar is een een-op-eendienstverlening, tussenpersonen zijn niet langer nodig. De evaluatie van het Logiesdecreet stelt dienaangaande dat het decreet daarop eigenlijk niet is voorzien. Horeca Vlaanderen is het daar niet mee eens. Er is nauwelijks een probleem om het Logiesdecreet toe te passen, zeker niet als het om betalende logies gaat. Het Logiesdecreet is daarin heel duidelijk dat dergelijke logies vergund of aangemeld moet worden. De nieuwe vormen zijn dus toch niet zo nieuw, want het gaat nog altijd over het aanbieden van een bepaalde logiesvorm, maar wel via nieuwe wegen.

Airbnb is eigenlijk niet meer dan een boekingsmodule die kamers ter beschikking stelt. Ze doet dat wel op een bijzondere manier, waarbij ze haar klanten, de aanbieders van logies, volledig afschermt. De exacte locatie van het logies wordt pas bij het inzetten van het boekingsproces vrijgegeven. Het is bovendien Airbnb dat boekt, int en doorstort aan de logiesaanbieder. Airbnb is dus volledig mee verantwoordelijk voor wat op de site wordt aangeboden. De aanbieders moeten een formulier invullen waarin aan Airbnb wordt verklaard dat alles in overeenstemming is met de geldende regelgeving van het land.

De aanbieders bij Airbnb zijn in de eerste plaats reguliere logiesaanbieders: gastenkamers, vakantiewoningen en zelfs heel wat hotels. Op zich is daar niets mis mee, want dit is een boekingsmodule zoals er nog heel wat andere zijn. Daarnaast zijn er echter ook aanbieders die aanhangers zijn van het romantische idee dat de wereld één grote ontmoetingsplek is. Het probleem is echter dat het grootste deel van de aanbieders niet dat romantische idee aanhangen, maar eerder in de categorie van de bijverdieners zitten.

Horeca Vlaanderen begeleidt een student die werkt aan een thesis over het aanbod via Airbnb. Hij heeft in de praktijk vastgesteld dat het in grotere steden voornamelijk om het (onder)verhuren van appartementen gaat en dat de opbrengst via Airbnb de huurkosten grotendeels dekt. Op zich is dat geen probleem, mits alle regels worden gevolgd.

Airbnb is geen randverschijnsel. Het bedrijf wil een kapitaalsverhoging van 1 miljard dollar doorvoeren, wat de totale waarde ervan op 20 miljard dollar brengt. Ze zijn aanwezig in meer dan 190 landen voor in totaal meer dan 25 miljoen bezoekers. Het gaat eerder over schaduwgastvrijheid, voor echte gastvrijheid moeten de regels worden gevolgd die voor logiesverstreckende bedrijven gelden. Het aanpassen van

het Logiesdecreet aan Airbnb, in plaats van Airbnb te dwingen het decreet toe te passen, betekent dat de basis van de noodzaak van het decreet wordt ondergraven. Het decreet is er immers net gekomen om een level playing field te maken tussen alle mogelijke gastenkamers. Als er een nieuwe categorie komt die al deze regels niet moet volgen, dan is dit een terugkeer naar het verleden. Hotrec, dat de Europese hotels, restaurants en cafés groepeerd, vraagt om een Europees registratiesysteem van logiesaanbod. Vlaanderen heeft dit ongeveer als enige in Europa, met andere woorden het Logiesdecreet is belangrijk voor de creatie van een level playing field.

Een ander en kleiner probleem zijn horecaondernemingen met kamers. Het gaat niet alleen om de combinatie van een gastenkamer en een horecaonderneming, maar vooral om restaurants in steden met een aantal kamers, in hoofdzaak gericht op de eigen gasten. Zij kunnen momenteel noch gastenkamer zijn omdat er gemeenschappelijke faciliteiten zijn, noch hotel omdat er dan minstens vier kamers moeten zijn. Dit kan eenvoudig worden opgelost door het minimum aantal kamers voor een hotel te verminderen.

De promotie is voor logiesuitbaters eigenlijk de enige beloning voor een groot aantal verplichtingen. Heel wat uitbaters vinden de resultaten op het gebied van de promotie echter eerder beperkt. Dat is jammer, want dit was één van de basis-elementen van het Logiesdecreet.

De Hotelstars Union is een Europees classificatiesysteem voor hotels. Een gast maakt op basis van een viertal criteria een keuze van een logiesvorm, namelijk de ligging, de prijs, de comfortclassificatie en de kwaliteit van het aanbod. De belangrijkste elementen zijn de ligging en de prijs. De comfortclassificatie en de kwaliteit zijn twee verschillende dingen. Via reviewsites kan de kwaliteit van het aanbod worden nagegaan. Comfortclassificatie gaat echter over het niveau van het aanbod. Het is dus perfect mogelijk om een zeer kwaliteitsvol aanbod met slechts één of twee sterren te hebben. Kwaliteitsbewaking en comfortclassificatie kunnen en moeten dan ook naast elkaar kunnen bestaan.

Er is wel verwarring over de betekenis van de inhoud van één of meer sterren in de verschillende landen. De sector nam in Europa zelf het initiatief voor de Hotelstars Union. De federaties van lidstaten treden toe om die nieuwe classificatie toe passen waardoor die in de verschillende landen vergelijkbaar wordt. Er zijn momenteel vijftien landen die het gebruiken of zich daartoe geëngageerd hebben. De drie Belgische horecafederaties deden dit al. De criteria zijn vergelijkbaar met die van het Logiesdecreet. De criteria van Hotelstars Union werden in 2014 geüpdatet, op basis van een klantenbevraging in de EU. Op basis daarvan is een nieuw pakket gemaakt van comfortclassificatie. De vraag van Horeca Vlaanderen is dan ook om de criteria van de Hotelstars Union ook in het Logiesdecreet op te nemen en dit in samenwerking met de sector en de andere gewesten.

1.3. RECREAD

De heer *Dirk Metsu*, algemeen secretaris van RECREAD, de federatie van recreatieondernemers of campingfederatie, ondersteunt de consensusnota van het Adviescomité, maar met eigen accenten. RECREAD is als campingfederatie bekend en is al lang bij de opeenvolgende logieswetgevingen betrokken. Dit is opgenomen in het boek uitgegeven naar aanleiding van 50 jaar campingfederatie.

Toerisme zal een grote rol spelen in de Vlaamse economie. Hij pleit voor een betere logiesregelgeving dan in de andere regio's. Het Logiesdecreet speelt daarin een grote rol. Het decreet biedt garanties voor de consument op het gebied van veiligheid, hygiëne en comfort. Het schakelt de vergunnings- en beroepsprocedures gelijk voor alle sectoren. Het schakelt deloyale concurrentie uit en het zet een

maatstaf voor kwaliteitsgerichte investeringen in de sector. Het creëert een permanente dialoog tussen de sectoren onderling en de overheid en het vergaart voor overheid en privésector bruikbare kennis over het aanbod.

Naast deze algemene meerwaarden heeft het Logiesdecreet een specifieke meerwaarde voor de categorie van de openluchtrecreatieve terreinen. Sommigen geloven dat de werking van de markt de minder goede voorbeelden inzake de visuele ruimtelijke kwaliteit van de kampeersector wel zal afstoten en dat een wetgevend kader met controle en handhaving dus niet nodig is. De vraag is echter wanneer die minder goede voorbeelden zullen worden afgestoten. Om het imago en de visuele kwaliteit van de sector te bewaken werd in de voorgaande wetgevingen van 1970 en 1993 een minimaal kwaliteitskader gecreëerd en een facultatief kwaliteitskader, de comfortclassificatie. De sector is vragende partij om dit te behouden, eventueel met wat aanpassingen. De wet van 1970 werd vervangen door het Kampeerdecreet omdat de logieswetgeving niet eenvormig in de gemeenten werd toegepast. Voor de sector was het belangrijk een regelgeving te hebben die uniform in controle en opzet was voor het hele Vlaamse grondgebied. Het kwaliteitskader voor de sector houdt verband met de bezetting van percelen in verhouding tot de oppervlakte, de toegelaten verharding en toebehoren enzovoort. Het kwaliteitskader heeft zijn deugdelijkheid bewezen dankzij de dienst Toeristische Vergunningen die dit op een voortreffelijke manier opvolgt.

Een andere meerwaarde van het Logiesdecreet is de cruciale link met het recente vrijstellingsbesluit in verband met de bouwvergunning voor mobiele verblijven. Het zou rampzalig voor de sector zijn, mocht die link verdwijnen, bijvoorbeeld bij de opheffing van het Logiesdecreet.

Een derde meerwaarde is dat het Logiesdecreet een paraplu vormde tegen permanente bewoning op kampeerterreinen. Die paraplu bleek echter niet altijd waterdicht te zijn. Er is een conflict tussen de Vlaamse en federale wetgeving in verband met de verplichte inschrijving van het domicilieadres. Uitbaters worden daar soms het slachtoffer van, omdat personen sporadisch door een gemeente worden ingeschreven op een camping, tegen de wil van de uitbater, die dan zijn exploitatievergunning dreigt te verliezen.

De recreatiesector is voorstander van het stroomlijnen van procedures en termijnen en is vragende partij voor kleine bijstellingen in overleg met de overheid in verband met de exploitatienormen en comfortclassificatie. Er kan meer verantwoordelijkheid bij de uitbaters worden gelegd, maar advisering, controle en handhaving blijven nodig, in die volgorde. De sector vraagt ook een herstel van de band tussen de vergunning en de promotie van het logies.

De permanente bewoning is een probleem dat ook gelinkt is aan Welzijn, Ruimtelijke Ordening en het Logiesdecreet. Uitbaters van een camping moeten onmiddellijk van een inschrijving op de hoogte worden gesteld, zodat ze dat niet moeten vernemen via een ingebrekestelling, schorsing of intrekking van de vergunning. Er wordt ook gevraagd instrumenten te zoeken om administratieve en juridische lasten bij de vergunde uitbaters weg te nemen. De permanente bewoning is een gedeelde verantwoordelijkheid van de sector en de overheid. Daar moet dringend werk van worden gemaakt. Sommige provincies vaardigen RUP's uit om campings uit het Logiesdecreet te halen en er woonparken van te maken. Er wordt daarbij geen gecontroleerd kwaliteitskader ontwikkeld en dat straalt negatief af op de sector.

Het atypische gebruik van logies is een ander knelpunt. Het Logiesdecreet bepaalt dat ook iemand die zich voor zijn beroepsuitoefening of zakelijk contact naar een logies begeeft, een toerist is. Het is normaal dat werknemers op campings logeren, op voorwaarde dat er geen andere wetgevingen worden geschonden. Tijdelijk logies

verschaffen is nu eenmaal de aard van een logiesbedrijf. Het gaat van passant tot verblijfsrecreant.

Het beperken van het toepassingsgebied van het Logiesdecreet tot betalende logies is aanvaardbaar, maar het wordt een probleem als gemeenten op basis daarvan bijvoorbeeld gratis een park voor kampeerautogebruikers gaan aanbieden. De vraag rijst ook of het beperken tot betalende logies de deur niet openzet voor achterpoortjes en of er bij gratis aanbieden niet voor andere zaken zoals ontbijt, parking zal moeten worden betaald om aan de toepassing van het decreet te ontsnappen.

De opgelegde boetes voor de kampeersector liepen hoog op, met bedragen van 25 euro per kampeerplaats. Er is een lineair tarief voor al de sectoren ongeacht het prijsniveau. Er zijn concrete gevallen van boetes van 10.000 euro en 25.000 euro voor kleine of middelgrote kampeerbedrijven. De inspectiedienst heeft geen gebruikgemaakt van de mogelijkheid om op basis van verzachtende omstandigheden een boete te milderen, ook niet als die overduidelijk aanwezig waren. Dit komt waarschijnlijk omdat de bevoegde ambtenaar er beducht voor was een precedent te scheppen of beducht was voor kritiek over het arbitraire karakter van de vermindering. Dat creëert een groot onrechtvaardigheidsgevoel bij de uitbaters waardoor die, zoals vroeger, alle rechtsmiddelen gaan uitputten. RECREAD vraagt dan ook het systeem van de administratieve geldboetes te heroverwegen.

1.4. Logeren in Vlaanderen

Mevrouw *Saskia Van Laere*, directeur, wijst erop dat Logeren in Vlaanderen vzw een publiek-private samenwerking is tussen de vijf Provinciale Toeristische Organisaties (Toerisme Provincie Antwerpen, Toerisme Limburg, Toerisme Oost-Vlaanderen, Toerisme Vlaams-Brabant, Westtoer) en de private logiessector (Vlaamse Federatie voor Hoeve- en Plattelandstoerisme vzw en Horeca Vlaanderen). De organisatie steunt op twee pijlers. Het is een marketingorganisatie voor de binnenlandpromotie van vergunde logies, sinds als gevolg van de interne staatshervorming in 2012, de Vlaamse provincies bevoegd zijn voor de promotie van vergunde logies in Vlaanderen. Er wordt promotie gevoerd voor gastenkamers, hotels, vakantiewoningen, campings, verblijfsparken, vakantieparken en vakantie-logies. Het gaat voor 2015 op dit moment om 735 adverterende logies, maar dit aantal stijgt nog quasi dagelijks. Logeren in Vlaanderen vzw is daarnaast ook een belangenorganisatie van het kleinschalige logies in Vlaanderen. Het gaat om 428 B&B's, gastenkamers, vakantiewoningen en familiale hotels.

Logeren in Vlaanderen vzw sluit zich aan bij de consensusnota van het Adviescomité, maar heeft ook een aantal eigen opmerkingen. Logeren in Vlaanderen vzw pleit voor het behoud van het Logiesdecreet. Dat decreet levert een zeer belangrijke bijdrage tot de comfortclassificaties. De classificaties leidden tot een kwaliteitstoename bij logies en een stijgend consumentenvertrouwen. Dit blijkt uit onderzoek op basis van de marketingwerking. 78 percent van 209 gastenkamers in het aanbod van Logeren in Vlaanderen Vakantieland heeft drie of vier sterren. 89,5 percent van 272 vakantiewoningen in het aanbod heeft drie, vier of vijf sterren. Station Racour was in 2010 de eerste vergunde vakantiewoning in Vlaanderen en sleepte meteen vijf sterren in de wacht. Nieuwe logiezen mikken vaak bewust op een hoog comfortniveau en richten zich daarvoor heel specifiek op de classificatienormen.

Logeren in Vlaanderen vzw pleit ook voor een administratieve vereenvoudiging van het decreet. Classificatie is zeker nuttig, maar moet worden herwerkt om het aspect van beleving beter te kunnen vatten.

Een derde punt waarvoor gepleit wordt is boeking- en internetsites verantwoordelijk stellen voor het aanbieden van illegaal logies. Deze platformen verwijzen in hun algemene voorwaarden naar de verantwoordelijkheid van de uitbaters. Ze treden

op als actor, maken winst en treden op een niet-transparante manier op in verband met de gegevens van de uitbaters. Daardoor blijven zij onder de radar van de wetgever en dat zet veel kwaad bloed in de sector.

Er wordt ook om een strengere handhaving van illegaal logies gevraagd. Overtredingen van het Logiesdecreet mogen strenger worden aangepakt in het kader van het handhavingsbeleid. Er is een discrepantie tussen de aanpak van illegaal logies en de aanpak van logiezen die zich in eerste instantie in orde hebben gesteld met het Logiesdecreet, maar waarvan de vergunning werd ingetrokken. Er zou een aanpak moeten komen die meer gelijkheid brengt.

Logeren in Vlaanderen vzw voert de promotie van vergunde logies in het binnenland sinds 2013. Een verdere stap zou de overdracht zijn van het eigenaarschap van het merk Vlaanderen Vakantieland aan Logeren in Vlaanderen vzw. Nu wordt onder de naam Logeren in Vlaanderen Vakantieland binnen een licentieovereenkomst gewerkt. Van het agentschap Toerisme Vlaanderen wordt ook de overdracht van de eigendom van de drie URL's gevraagd. De Vlaamse provincies hebben sinds de taakoverdracht woord gehouden op het gebied van promotie voor vergunde logies. Zij investeren jaarlijks 840.000 euro. De private logiessector doet ook een grote investering van jaarlijks 540.000 euro. Volgens een redemptie-onderzoek dat door het onafhankelijke onderzoeksbureau M.A.S. – Marktstudies op maat werd gedaan, waren er in 2014 106.013 boekingen. Dat is een sectoromzet van 49,7 miljoen euro. Voor 2015 zijn er 735 adverteerders in het aanbod, waarvan 501 in het logiesboek Logeren in Vlaanderen Vakantieland staan. Daarnaast zijn er nog 234 adverteerders extra op de website.

Als zesde punt wordt de koppeling van de promotie aan de vergunning en niet aan de classificatie gevraagd. Dat zou een oplossing bieden voor vakantielogies. Daarnaast wordt ook aandacht gevraagd voor de creatie van een subcategorie van kwaliteitsvol en innovatief logies, zodat ook daarvoor op termijn een classificatie mogelijk zou kunnen zijn.

Het Logiesdecreet leverde een zeer belangrijke bijdrage aan de garanties voor de consument. Er bestaan twee comfortclassificaties voor gastenkamers. Dat is een anomalie. De garanties van het Logiesdecreet hebben ertoe geleid dat vandaag 1585 van 1727 gastenkamers aangemeld of vergund zijn, 878 daarvan zijn vergund. Het zou beter zijn als er een eenheidsclassificatie komt voor gastenkamers. Het is denkbaar dat die eenheidsclassificatie vier niveaus telt, in plaats van de huidige drie niveaus (basis, comfort en luxe) voor stedelijke gastenkamers en de vijfsterrenclassificatie voor de andere gastenkamers. Daarnaast zou de aanmelding als overgangsfase naar de vergunning, ook voor gastenkamers vanaf één kamer, kunnen gelden.

Logeren in Vlaanderen heeft begrip voor het verschil in uitbreidingsmogelijkheden tussen stedelijke en niet-stedelijke gastenkamers. Dit verschil mag echter niet leiden tot twee soorten classificaties. Daarover is er momenteel overleg tussen de sectororganisaties.

Het Logiesdecreet heeft ook voor vakantiewoningen gunstig gewerkt. 1884 vakantiewoningen buiten de kust zijn aangemeld of vergund, 812 daarvan zijn vergund. Voor vakantiewoningen zou de aanmelding als overgangsfase in een traject naar vergunning een goede zaak zijn.

Er wordt voor het behoud van de vijfsterrenclassificatie voor vakantiewoningen gepleit. Van de 272 vakantiewoningen hebben twintig vakantiewoningen vijf sterren. Nieuwe vakantiewoningen mikken vaak bewust op een hoog comfort-niveau en richten zich hiervoor op de classificatienormen.

Tot slot is er de inschakeling van het sociaal toerisme. Logeren in Vlaanderen vzw pleit voor de inkanteling van 'Toerisme voor Allen-uitbatingen' in het Logiesdecreet om een omzeiling van de normen door clubhotels of bepaalde campings tegen te kunnen gaan.

1.5. Pasar vzw

De heer *Michel Vandendriessche*, algemeen secretaris van de vzw Pasar, verduidelijkt dat Pasar een socio-culturele vereniging is, actief in de recreatieve sector en het sociaal toerisme. Er is ook ervaring met het kamperen in Vlaanderen. De meeste sprekers gingen tot nog toe vooral uit van een aanbodgerichte benadering. Er is ook aandacht nodig voor de klant. Het is alvast positief dat het Logiesdecreet wordt geëvalueerd. Er blijft nood aan een of andere vorm van vergunningsbeleid. Het geeft de klant inzicht in zaken als hygiëne en veiligheid. Voor kwaliteit zal de klant zelf op zoek gaan naar evaluaties van het veelzijdige aanbod.

Er moet over worden nagedacht of alles wat met kwaliteit te maken heeft, wel in een strenge wetgeving gegoten moet worden. De klant heeft weliswaar behoefte aan een aantal normen om inzicht te krijgen in het aanbod. De vraag is echter of dit al dan niet door de overheid moet worden geregeld. Het handhavingsbeleid moet inderdaad voldoende streng blijven om de cowboys uit de markt te halen. Kwaliteitscriteria kunnen allicht ook evengoed door de private sector geregeld worden, zoals voor de campingsector op Europees vlak. Er moet aandacht zijn voor de vereenvoudiging van de regelgeving voor de ondernemers.

Het decreet Toerisme voor Allen regelt ook de logies van talrijke aanbieders in de Vlaamse jeugd- en volwassenensector. Jeugd en volwassenen zijn twee specifieke groepen. In opdracht van Toerisme Vlaanderen loopt er een studie over de verschillen in toepassing tussen beide decreten. De persoonlijke ervaring van de spreker is dat de verschillen niet zo groot zijn. Hij gaat er niet mee akkoord dat er in het decreet Toerisme voor Allen geen normen moeten worden gerespecteerd. Campings bij Toerisme voor Allen vallen overigens onder het Campingdecreet en zijn een aparte doelgroepaanbieder. Na het afronden van de studie van Toerisme Vlaanderen moet naar het level playing field worden gekeken. De inkanteling van Toerisme voor Allen in het Logiesdecreet lijkt perfect mogelijk. Er zijn immers geen enorme verschillen om ondernemen mogelijk te maken.

Bij Airbnb is de sharinggedachte inderdaad ver te zoeken. Delen gebeurt immers gratis en niet om er aan te verdienen. Het is ietwat een vorm van terreur van de technologie waar meer en meer mensen, van alle leeftijden, gebruik van maken. Velen, ook toeristen, vinden het niet eerlijk dat de ene wel en de andere niet onder een regelgeving valt. De toerist vraagt daar meer duidelijkheid. Hoe dit moet worden opgelost, is meteen niet duidelijk. Een gelijkaardige evolutie doet zich trouwens voor in de kampeersector, met Camp Air.

Voor promotie en marketing moet er in een toekomstig decreet of vergunningsregeling voldoende aandacht zijn voor bruikbaarheid op de markt. Voor de klant is de benaming 'hotel' gekend. Waarom zouden er op basis van decretale regelgeving bepaalde aanbieders worden uitgesloten om die terminologie te gebruiken als het in wezen om de uitoefening van dezelfde activiteiten gaat? Bij het zorgtoerisme wordt overigens de term 'zorghotel' gebruikt.

1.6. Booking.com

Booking.com startte in Amsterdam in 1996, stelt de heer *Tom Minnen*, regioverantwoordelijke voor België en Luxemburg van Booking.com. In 2015 zijn er meer dan 8000 mensen in dienst en worden er wereldwijd meer dan 800.000 overnachtingen per dag verwerkt. In België is er sinds 2011 een kantoor, met een team van

twintig mensen. In België en Luxemburg worden momenteel ongeveer 5200 accommodaties beheerd. In Vlaanderen gaat het momenteel om meer dan 2400 accommodaties, voor het grootste deel vakantiewoningen. Inzake units is de hotelsector met meer dan 25.000 eenheden, goed voor 80 percent, de grootste. Booking.com verwerkte voor B&B's in Vlaanderen 175.000 overnachtingen in 2014. Dit vertegenwoordigt een bruto omzet van ongeveer 18 miljoen euro. De website is actief in 212 landen en brengt dus een heel internationaal cliënteel naar Vlaanderen: meer dan 80 percent is internationaal. De buurlanden zijn daarbij het sterkst vertegenwoordigd, maar in de top tien staat intussen ook de Russische Federatie.

Het Logiesdecreet wil vooral kwaliteit voor de klant garanderen. Booking.comklanten kennen zes criteria voor de beoordeling van kwaliteit, namelijk hygiëne, comfort, locatie, faciliteiten, personeel en prijs-kwaliteitsverhouding. Als deze zes punten voor Vlaanderen worden beoordeeld, krijgt dat een zeer hoge score van 8,47 reviewscore voor alle accommodaties, voor de B&B's net geen 9 en voor de hotels net onder de 8. Wallonië scoort iets lager. België is samen met Oostenrijk het land met de hoogste reviewscore ter wereld en Vlaanderen is de regio met de hoogste reviewscore ter wereld. Klanten kiezen vooral, in volgorde van belangrijkheid, op basis van prijs, beoordeling, sterren en locatie en dit in tegenstelling tot de algemene veronderstelling dat de locatie doorslaggevend zou zijn.

Voor de B&B-classificatie waren er in het verleden voor de internationale gast heel wat knelpunten. Aanvankelijk werd er geen classificatie getoond voor de accommodaties in Vlaanderen. De sterrenclassificatie voor B&B's is internationaal onbekend. Een vijfsterren-B&B heeft immers helemaal niet de faciliteiten van een vijfsterrenhotel. Daarnaast is er nog de classificatie in drie niveaus in de kunststeden die verschilt van die van de toeristische regio's. Als bovendien Wallonië ook nog opgenomen wordt, dan zijn er drie verschillende classificaties. Zoiets is onmogelijk te vertalen voor een internationale website. Er werd daarom gekozen om geen classificatie te tonen, ondanks de lobbying van de klassieke hotelindustrie. Zij vinden B&B's en gastenkamers oneerlijke concurrentie. Er zijn daarnaast individuele voorbeelden van hotels waar het weglaten van de classificatie geen commerciële impact had. Die hotels vragen dan ook nadrukkelijk om geen sterren te vermelden op de website. Het niet erkennen van de classificatie door Booking.com leidde tot ontgoochelde reacties bij de partners, zeker zij die grote investeringen hadden gedaan om een hogere classificatie te krijgen. Booking.com geeft ook geen verschil aan tussen vergunde en aangemelde B&B's. De partners veronderstelden dat de vermelding van de classificatie een commercieel voordeel zou hebben.

In 2014 werd ervoor gekozen zelf een harmonisering door te voeren. Dat gebeurde deels op basis van de feedback van de B&B-partners om de veronderstellingen te vervangen door data. De classificatie van België werd geharmoniseerd in een bollensysteem. Vervolgens kreeg 50 percent van de bezoekers van de website de informatie zonder classificatie en 50 percent met classificatie. Dit bleek na meer dan twee maand testen geen enkel commercieel effect te hebben. In het begin had het vermelden van een classificatie zelfs een licht negatieve impact. Als er bij een A/B-test een neutrale impact is, dan wordt die normaliter niet geïmplementeerd. Hier werd het als een toegeving aan de sector toch gedaan. Er wordt nog altijd verder getest. Misschien moet er voor een ander symbool dan bollen worden gekozen. Er blijven nog altijd knelpunten. De vijf bollen voor een Waalse accommodatie zijn eigenlijk niet exact dezelfde comfortklasse als in Vlaanderen. Aangemelde accommodaties hebben geen classificatie, dus geen bollen. Hebben die dan geen kwaliteitsnormen?

Booking.com vraagt een algemene harmonisering tussen aangemeld en vergund. De reden voor dit verschil is immers heel onduidelijk. Het aanmelden lijkt meer een opening te zijn voor illegale praktijken rond belastingen, taksen en dergelijke. Eén

systeem dat proactief gecontroleerd wordt, is dan ook logischer. Nu worden in de praktijk enkel de vergunde accommodaties gecontroleerd.

Er zou inderdaad een harmonisering van de classificaties van de kunststeden en de toeristische regio's moeten komen. Vanuit ondernemingsoogpunt zou er zelfs voor één Belgisch of Europees classificatiesysteem voor B&B's en vakantiewoningen moeten worden geïjverd.

De vraag stelt zich of classificatie wel de juiste manier is om kwaliteit te bekomen. Gasten kijken soms verschillend naar kwaliteit dan de sector. De zes vermelde criteria voor een kwaliteitskeuze door de klant komen helemaal niet overeen met die van het Logiesdecreet. De vraag rijst ook of die regels de kwaliteit van gastvrijheid ondersteunen. De focus van het Logiesdecreet ligt vooral op de hardware, de bakstenen, en niet op de software zoals de mensen, talenkennis, cultural awareness enzovoort.

De economische leefbaarheid van de sector is soms moeilijk. Het idee dat een B&B wordt uitgebaat als een hobby van een oudere dame nadat haar kinderen het huis verlieten, moet worden verlaten. B&B's zijn meer en meer kleinere bedrijven waar gezinnen van leven. De regels zijn soms zo streng dat ze zware investeringen vergen. Dit geldt zeker voor historische panden in de kunststeden. De economische leefbaarheid evenals de toegankelijkheid van de sector komt daardoor soms in het gedrang.

Het Logiesdecreet was niet bestand tegen nieuwe fenomenen zoals het peer-to-peer-concept. Ook passen niet alle soorten van accommodatie zoals boten, tenten, boomhutten, joerten enzovoort binnen het Logiesdecreet, hoewel het net een verrijking voor de sector en voor de regio is.

De heer Minnen geeft to besluit nog de missie van booking.com mee: "Our mission is to help leisure and business travellers, whatever their budgets, easily discover, book and enjoy the world's best places to stay". Wat de best places to stay zijn, daarover beslist nog altijd de gast en niet de sector.

1.7. KSLV

De heer *Sander Chargois*, voorzitter van de vzw Kleinschalige Stedelijke Logies Vlaanderen verklaart dat KSLV zes à zeven jaar geleden ontstond uit de gildes van de kunststeden Antwerpen, Brugge en Gent. Er zijn momenteel een tweehonderdtal aangemelde of vergunde leden. De KSLV behartigt de belangen van die leden en treedt ook op als gesprekspartner met de overheid. De KSLV is voorstander van het behoud van het Logiesdecreet omdat het een meerwaarde biedt en een moeilijke en competitieve omgeving regelt. Het biedt een houvast voor uitbaters en streeft eerlijke concurrentie na. Er zijn zeker verbeteringen mogelijk. Zo moet het decreet worden vereenvoudigd. Er moet, zoals beloofd, betere promotie door de overheid worden gevoerd. Elke logiesuitbater is uiteindelijk een ambassadeur van Vlaanderen.

Bij de handhaving en naleving van de regels verloopt de communicatie met het DiV, en inzonderheid met de afdeling Vergunningen, goed. De procedure om vergund te raken is echter te lang en te ingewikkeld. De cel Handhaving vormt vaak maar een druppel op een gloeiende plaat. Een aantal zaken kunnen door samenwerking met de lokale overheden en het DiV ongetwijfeld worden bespoedigd. Onderdelen van de naleving kunnen ook op lokaal niveau worden geregeld.

De heer *Paul Van de Putte*, bestuurder van de KSLV, stelt dat de evenwichtige definitie van een gastenkamer niet mag veranderen. In de brochure van het DiV zijn de termen waaraan moet worden voldaan, weggelaten. Zo wordt bijvoorbeeld

niet vermeld dat het geen horecagelegenheid mag zijn. Ook de term eengezinswoning is niet meer terug te vinden en dat geldt ook voor een ruimte niet toegankelijk voor derden. Dat is wat problematisch. De grijze zone die men met de definitie probeerde te vermijden, wordt zo immers weer vergroot. Het aanbod van een maaltijd met een kamer, is een ander product dan een gastenkamer. Een oplossing zou er uit kunnen bestaan dat vakantie-logies wordt geherwaardeerd en een volwaardige categorie wordt. Nu wordt dat vaak als een soort van restcategorie bekeken. Een aanpassing van de definitie zou tot gevolg kunnen hebben dat er moet worden voldaan aan al de eisen waaraan grote ondernemingen moeten voldoen, zoals SABAM, FAVV, billijke vergoeding, btw-voeten enzovoort.

De kleinschaligheid wordt benadrukt. Er wordt al lang over gediscussieerd wat dit zou kunnen zijn. De wetgeving betreffende ruimtelijke ordening zou hiervoor een basis kunnen zijn. Daar wordt gesteld dat er geen functiewijziging nodig is voor een gastenkamer, voor zover de hoofdfunctie wonen is en het 49 percent van de oppervlakte en maximaal 100 m² blijft. Kleinschaligheid is van belang voor veiligheidsvoorschriften en dergelijke. Een andere piste is eventueel een categorie van de kleinschalige B&B's, tot en met drie kamers, en de grootschalige B&B's van vier tot en met vijftien kamers. Een van de belangrijkste problemen tot nog toe was de brandveiligheid die daar geen onderscheid in maakte.

Een volgend probleem is volgens de heer *Sander Chargois* het aanmelden versus vergunnen. De keuze zich aan te melden of te vergunnen is wat ongelukkig. Aangemelde kamers zijn niet per se illegaal. Aanmelden zou kunnen worden behouden als een opstap naar een vergunning. De aanmelding mag op termijn ook worden afgeschaft, maar dat kan enkel wanneer het Logiesdecreet wordt vereenvoudigd, er een verschil komt tussen kleinere en grotere gastenkamers en een vrijwillige classificatie.

De KSLV is voorstander van een eenduidige comfortclassificatie. Dit zou gaan om één categorie met een soort van herkenningsteken zonder gradatie. Daarboven komen dan drie comfortclassificaties. De invulling hiervan moet met de andere branchevertegenwoordigers worden overlegd. Buitenlandse ervaring kan hier als voorbeeld dienen, het wiel moet immers niet opnieuw worden uitgevonden.

Volgens de heer *Paul Van de Putte* is de brandveiligheid een oud zeer. Er is een groot probleem voor de tweede vluchtweg. In een eengezinswoning gelden geen regels op het gebied van vluchtwegen. Als er in hetzelfde huis echter vier gastenkamers zijn, dan zijn er vijf vluchtwegen nodig. Als dat huis een vakantiewoning is, dan zijn er twee vluchtwegen nodig. De in de wetgeving voorziene compenserende maatregelen worden bovendien vaak vrij subjectief geïnterpreteerd naargelang de betrokken brandweerverantwoordelijke. De ervaring met de firma Vinçotte die met een checklist werkt, is positief. Er wordt daar immers niet geïnterpreteerd, maar louter vastgesteld of iets wel of niet aanwezig is en dat biedt grote voordelen. Er zijn gevallen bekend waar na grote opgelegde investeringen, er nog bijkomende investeringen werden gevraagd. Dit moet dan ook eens grondig worden bekeken.

Op logiesaanbiedingssites mogen enkel geregistreeerde vakantie-logies, vakantiewoningen, gastenkamers en hotels worden opgenomen, stelt de heer *Sander Chargois*. Iedereen in Vlaanderen, dus ook de aanbieder, wordt immers geacht zich naar het Logiesdecreet te schikken.

De heer *Paul Van de Putte* voegt hieraan toe dat hij een probleem heeft met logiesaanbiedingssites die hem per brief of mail melden dat zij zich niet gebonden voelen door het Logiesdecreet. De ervaring leert bijvoorbeeld dat musea, als ze niet snel genoeg antwoorden krijgen van hotels of gastenkamers, met Airbnb werken. Dat gaat soms over overheidsinstellingen die niet eens weten dat ook zij zich moeten

houden aan het gebruik van aangemelde of vergunde logies. Die handhaving moet ook gebeuren.

Er is bereidheid om over de werking van de commissies een gesprek te hebben. Niet alleen gaat dat over een vereenvoudiging van de werking, maar ook over het terugkeren naar hun corebusiness, het verstrekken van advies aan de minister en niet rechtbank spelen. Voor het Technisch Comité Brandveiligheid geldt hetzelfde. Eenvoudiger procedures zijn gewenst om soms oeverloze discussies uit te sluiten.

Tot slot zegt de heer *Sander Chargois* dat de toerist centraal moet staan. Het Logiesdecreet moet transparantie bevorderen. Dat is tot nog toe niet gelukt naar de toerist toe. Er moet promotie komen voor de gastenkamers, vakantiewoningen en vakantie-logies, zeker de vergunde. Een toerist is mondiaal en soms lijkt het erop dat er wat lokaal wordt gewerkt. Misschien wordt het tijd zelf ook deze weg in te slaan en lering te trekken uit andere regio's.

1.8. CIB Vlaanderen

De heer *Jan Jassogne*, afgevaardigd bestuurder van CIB Vlaanderen, deelt mee dat er 13.295 vakantiewoningen zijn, waarvan 12.424 aangemeld en 871 vergund. Die discrepantie wordt verklaard door de moeilijke vergunningsprocedure. Het zwaartepunt van de vakantiewoningen ligt aan de Vlaamse kust, met 71,6 procent van het totaal aantal vergunningen en aanmeldingen. De grote aantallen speelden een rol bij het opstellen van het Logiesdecreet. De vraag rees hoe dit grote aantal vergund en bezocht kon worden.

1 september 2007 was met de inwerkingtreding van het Reisbureaudecreet voor CIB Vlaanderen een belangrijke datum. Vlaanderen stelde toen voor het eerst via een decreet dat de vestigingsvoorwaarden voor het bemiddelen bij het verhuren van vakantiewoningen een Vlaamse en geen federale bevoegdheid was. Vooral de verhuurkantoren aan de kust werden ingeschoven in het Reisbureaudecreet. Het was een grote administratieve opdracht om zich naar de bepalingen van dit decreet te schikken, maar dat is uiteindelijk vrij vlot verlopen. Op 1 januari 2014 werd het Reisbureaudecreet afgeschaft zonder grote gevolgen. Op het federale niveau beweegt wel wat omdat sommigen menen dat het federale niveau hier bevoegd zou zijn.

Het Logiesdecreet trad op 1 januari 2010 in werking, waardoor het nodig was 15.000 vakantiewoningen aan de kust in dit decreet in te passen. Er werd met de administratie uiteindelijk overeengekomen om de aanmeldingen elektronisch te doen zonder te wachten op de koppeling van de databanken, maar met aanmelding in bulk. Met de vergunningen werd gestart zodra er een koppeling van de databanken was. Door CIB Vlaanderen werd, met Vlaamse subsidies, de kruispunt-databank Vakantiewoningen ontwikkeld. In 2013 werd de koppeling gemaakt tussen de VLIS-databank en de kruispunt-databank Vakantiewoningen. Dit is een mooi voorbeeld van e-government. Een positief gevolg van het Logiesdecreet is dat alle vakantiewoningen die door een toeristisch verhuurkantoor worden verhuurd, in één databank zijn opgenomen. Voor de kust is er een aanbod dat naast een administratief, ook een commercieel luik bevat. Van elke vakantiewoning is steeds geweten of die al dan niet verhuurd is. Het is een krachtig instrument om de consument te benaderen dat niet in handen is van één of ander bedrijf, maar van de sector. De heer Jassogne hoopt dat dit voldoende kan worden geconsolideerd.

Het uitgangspunt van het Logiesdecreet was dat ieder toeristisch bed in Vlaanderen bij de overheid gekend zou zijn. CIB Vlaanderen sluit zich aan bij de vraag om het Logiesdecreet te behouden. Daar zijn drie redenen voor: om te overleven in een toeristische markt moet er worden geprofessionaliseerd, de kwaliteit moet verhogen

of minstens in stand worden gehouden en de consument moet worden beschermd. Een deel van het aanbod, ongeveer 10 percent, zit in een grijze zone. Er zijn eigenaars die zich niet willen aanpassen of niet willen dat hun verhuur gekend is. Ze verdwijnen uit de sector maar blijven wel verder verhuren. Er is onvoldoende sensibilisering om zich te schikken naar de bepalingen van het decreet, vooral bij de particuliere verhuurder. Naast de sensibilisering kan ook de handhaving beter.

Ook CIB Vlaanderen sluit zich aan bij de consensustekst van het Adviescomité van het Toeristische Logies, maar met specifieke klemtonen. Een eerste knelpunt is dat het vergunningstraject nu te zwaar is en dat een terugkeer naar de essentie noodzakelijk is. Ruimtelijke ordening is een probleem in het vergunningstraject, bijvoorbeeld omdat de stedenbouwkundige ambtenaren van oordeel zijn dat een vakantiewoning op de markt mag worden gezet, maar dat het decreet bepaalt dat het om exploiteren gaat. In een woonzone waar er nauwelijks vaste bewoning is, leveren sommige stedenbouwkundige ambtenaren geen attest af. De vakantiewoning mag er zijn en mag voor deze bestemming worden verhuurd, maar ze mag niet worden geëxploiteerd. Er was een periode in een overgangsregeling voorzien. Hier stelt zich het probleem van tweede verblijven die verhuurd worden en plots niet meer als vakantiewoning mogen worden verhuurd, maar wel op de markt worden aangeboden. Het is ook onduidelijk waarom telkens een eigendomstitel aan de administratie bezorgd moet worden.

Het MAGDA-principe wordt wel met woorden beleden, maar doorgaans niet of veel te weinig toegepast. Het is niet duidelijk waarom het attest van de door de Vlaamse overheid aangestelde keuringsorganisatie via de burgemeester moet passeren op weg naar de administratie. Sinds de invoering van de nieuwe brandweerzones stuurt de burgemeester van Koksijde het attest door naar de brandweer, die 325 euro vraagt om een akte van kennisname van het attest van Vinçotte op te stellen. Inmiddels is dat bedrag verlaagd tot 125 euro. Die brandveiligheidscontroles werden uitbesteed om de brandweer te ontlasten, maar aan alle tussentoppen die er daardoor zijn, zijn kosten verbonden, voor de consument en voor de overheid. Als een erkend keuringsorganisme een attest opstelt, zou dat voldoende moeten zijn.

Het aanmeldingstraject is er gekomen wegens de grote aantallen. Er kan worden vastgesteld dat iedereen in het aanmeldingstraject blijft zitten. Er zijn te weinig voordelen verbonden aan een vergunning en de aanvraagprocedure is te zwaar. CIB Vlaanderen kan zich verzoenen met een systeem waarbij er voor bestaande aanmeldingen een ruime tijd is om die toch in een vergunning om te zetten. De tijd moet voldoende lang zijn en het traject moet voldoende licht zijn. Het systeem van aanmeldingen zou behouden moeten blijven als een soort van voorlopig rijbewijs. Dit laat toe onmiddellijk met verhuren te starten en dat de vergunning na 1,5 à 2 jaar na controle bekomen kan worden. Er kan akkoord worden gegaan om op lange termijn van een aanmeldingstraject af te stappen als dit niet tot een zware administratieve procedure of kosten leidt om van een aanmelding over te gaan naar de vergunning.

Een groot knelpunt voor de sector is dat die zwaar in een databank heeft geïnvesteerd, maar dat Toerisme Vlaanderen die niet promoot omdat er aangemelde vakantiewoningen inzitten. Het Logiesdecreet bepaalt nu eenmaal dat alleen de vergunde mogen worden gepromoot. Provincies en gemeenten mogen die promotie nu wel voeren. Als het verbod ook voor hen zou gelden, dan is de investering en de noodzakelijke en nuttige tool voor de sector en de consument helemaal verloren.

2. Vragen en opmerkingen van leden

2.1. Mevrouw Cathy Coudyser

Mevrouw *Cathy Coudyser* stelt vast dat alle sprekers het Logiesdecreet naar waarde schatten, in die zin dat een dergelijk decreet nodig is. Het Logiesdecreet is ontstaan voor de kwaliteitsbewaking en vooral de consumentenbescherming. Die uitgangspunten werden niet in vraag gesteld. Er is wel een vraag naar administratieve vereenvoudiging en naar een level playing field voor iedereen. De vraag rijst of er dan nog meer categorieën nodig zijn in het decreet, dan wel of een aantal zaken eerder moeten worden losgelaten. De spreekster denkt dat er een kader moet komen dat kwaliteitsbewaking en consumentenbescherming bevat maar ook rekening houdt met innovatie. Een decreet moet ook een kader zijn dat het toeristisch ondernemen vergemakkelijkt. Alles moet ook transparant zijn. De handhaving moet realiseerbaar zijn en toegepast worden. De toeristische sector is inderdaad niet beperkt tot Vlaanderen, maar werkt internationaal. De buurlanden moeten als inspiratie dienen voor het invoeren van goede voorbeelden.

Ondernemerschap is belangrijk voor toerisme. Het is een economische sector. In welke mate is het huidige Logiesdecreet een drempel voor het ondernemerschap? Als er een drempel is, hoe kan die dan worden weggewerkt? Moet het Logiesdecreet niet eerder stimulerend dan sanctionerend werken? Het kan ook niet de bedoeling zijn dat er door het Logiesdecreet oneerlijke concurrentie tussen ondernemers komt. Moet alles wel door de overheid worden genormeerd? Wat moet de rol van de overheid, de belangen- of sectororganisaties zijn in dit verhaal?

Hoe past het gelijkheidsbeginsel binnen de actuele innovatieve ontwikkelingen? Moet er daarbij meer of net minder normering zijn? Waarom zou er voor bepaalde logiesvormen een comfortclassificatie moeten zijn en voor andere categorieën niet? Moet dit niet zo gemakkelijk mogelijk worden geregeld met zo weinig mogelijk uitzonderingen?

De unieke gegevensverzameling is in elk Vlaams overheidsdomein ingeschreven. Het MAGDA-principe wordt echter te weinig toegepast. Hoe kan het in het Logiesdecreet worden ingevoerd? Waar kan welke informatie worden gevonden? Zijn daar lijsten van en zijn die ergens ter beschikking? Moet bij de attesten van brandbeveiliging de overheid niet enkel een controlerende rol spelen als er zich een probleem voordoet? Er moet bijzondere aandacht zijn voor de brandveiligheidsnormen. Hoe kunnen die gewijzigd worden? Het Logiesdecreet moet inderdaad wellicht eerder vanuit het standpunt van de consument worden bekeken. Wat wil die? Hoe kan het begrip kwaliteit worden omschreven?

Er werden over het internationale aspect interessante conclusies getrokken. Uit de reviews blijkt dat bijvoorbeeld in Brugge, de top gevormd wordt door de aangemelde en niet de vergunde logies. De vraag is wat de impact is van vergunningen tegenover comfortclassificaties. Een andere vraag is wat er moet gebeuren voor de promotie van aangemelde logies.

Mevrouw Coudyser concludeert dat het Logiesdecreet moet worden aangepast. Gaat dit beperkt worden tot een aantal technische verbeteringen? Of moet er nu van de gelegenheid gebruik worden gemaakt om het totaal anders aan te pakken?

2.2. Mevrouw Karin Brouwers

Mevrouw *Karin Brouwers* verwijst naar de opmerking vanwege het Adviescomité van het Toeristische Logies dat de inspanningen van Toerisme Vlaanderen voor de buitenlandpromotie te beperkt zijn. Er wordt gesteld dat dit een lacune in de evaluatie is. Dat was weliswaar een technische evaluatie. Doel van de hoorzitting

is juist het technische wat te overstijgen. Toerisme Vlaanderen moet in eerste instantie Vlaanderen op de kaart zetten en promoten en is niet bevoegd om individuele logies te promoten. Moet Toerisme Vlaanderen die opdracht er dan bij krijgen?

Het rapport spreekt zich uiteraard niet uit over de sharing economy, precies omdat het om een technische evaluatie van het Logiesdecreet ging. Ze heeft echter wel goed begrepen dat die sector ook onder het Logiesdecreet zou moeten vallen volgens het Adviescomité.

Zijn de sectoren bereid zelf een actievare inbreng te doen, bijvoorbeeld op het vlak van de classificatieindeling? Het zou een enorme vereenvoudiging zijn als de sectoren dit zelf deden. Er kan bekeken worden of dit al dan niet binnen een aantal randvoorwaarden moet gebeuren.

De inbreng van zowel Pasar als Booking.com om ook vanuit het oogpunt van de klant te denken, is positief. In het Logiesdecreet is er nood aan een sterke vereenvoudiging. Er moeten zeker bepalingen blijven rond hygiëne en brandveiligheid bijvoorbeeld, maar de vraag rijst of de rest niet door zelfregulering kan worden ingevuld. De spreekster denkt niet dat Vlaanderen de beste regio ter wereld is als gevolg van het Logiesdecreet. Dat is vooral het resultaat van de inzet van de ondernemers.

Mevrouw Brouwers vindt het goed dat er vergeleken zou worden met de buurlanden. Ze heeft dit zelf ook al voorgesteld toen het evaluatierapport van de administratie hier werd toegelicht. De heer Jassogne stelde dat er federaal iets in beweging is gekomen na de afschaffing van het Reisbureaudecreet. Wat bedoelt hij dan precies?

2.3. De heer Marnic De Meulemeester

De heer *Marnic De Meulemeester* verklaart zich namens de Open Vld-fractie in grote mate akkoord met de suggesties en het advies van het Adviescomité van het Toeristische Logies. Uit de hoorzitting valt het pleidooi op voor administratieve vereenvoudiging, verdere professionalisering en betere handhaving.

De domicilies op recreatieve terreinen zijn een groot probleem voor ondernemers. Er moet daarvoor een oplossing gevonden worden. Hetzelfde geldt voor de problematiek van de te zware eisen inzake de inrichting, zoals bijvoorbeeld uniforme tuinhuisen op domeinen.

De KSLV stelde terecht dat een veralgemening van het classificatiesysteem noodzakelijk is.

Voor het aanbod van nieuwe vormen van logies is het ook internationaal van belang dat die op een eenvoudige manier worden aangeboden. Bij de minste wijziging aan terreinen is het voor de ruimtelijke ordening en stedenbouw nodig om een vergunningscircuit te doorlopen. Dit moet inderdaad eenvoudiger kunnen.

Een betere promotie en marketing zijn nodig en noodzakelijk. Een betere samenwerking moet tot stand kunnen komen, eventueel aangestuurd door Toerisme Vlaanderen.

Deze hoorzitting heeft volgens de heer De Meulemeester duidelijk gemaakt dat het Logiesdecreet aan wijziging en verduidelijking toe is. Dat moet meer zijn dan wat technische zaken aanpassen. Hij pleit voor een volledige aanpassing van het decreet. Er is hoe dan ook wel een minimaal Logiesdecreet nodig.

2.4. De heer Bart Caron

De heer *Bart Caron* vindt het opvallend dat de privésector naar een duidelijk overheidskader vraagt. Hij merkt wel een trendbreuk in de toeristische sector en dit decreet is daar een kind van. Initieel was er een beleid dat in zijn geheel werd geregeld door één overheidsorganisatie, Toerisme Vlaanderen. Aan de rand daarvan zijn er allerlei nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen die daarbuiten vallen. De vraag is of er geen kader zal worden opgesteld dat door de werkelijkheid alweer achterhaald zal blijken te zijn.

Welke vormen van categorisering hebben vandaag nog echt impact op de klant? De consument mag niet onderschat worden en de categorisering niet overschat. De vraag is of er ook niet meer zelfregulering door de sector mogelijk is. Moet de overheid op al die terreinen wel optreden? Waar het niet nodig is, zou de overheid niet moeten optreden. Er is een sterk evoluerende markt, onder meer door de digitalisering. Op grond van een gelijkaardige evaluatie werd het Reisbureau-decreet uiteindelijk afgeschaft. Geldt dit ook voor dit decreet?

Aan de hand van verschillende voorbeelden is er een brede oproep voor vereenvoudiging. Er is blijkbaar geen consensus over het begrip administratieve vereenvoudiging. Iedereen staft dat echter met uiteenlopende voorbeelden. Dit moet dan ook eerst worden uitgeklaard.

De heer Caron is bezorgd over de verwijzingen naar een level playing field. Hij wil dat de bestaande uitzonderingen voor de bivakken in het jeugdwerk blijven bestaan. Het middenveld mag niet kapot worden gemaakt. Er moet een aparte regeling voor blijven.

Na deze hoorzitting rijst de vraag wat het vervolg nu gaat zijn. Volgt er een voorstel van resolutie van de commissie? Of gaat de commissie een voorstel van decreet opstellen?

3. Antwoorden van de sprekers

3.1. Adviescomité van het Toeristische Logies

De heer *Stefaan Gheysen* antwoordt dat er wel degelijk drempels zijn in het Logiesdecreet, om die reden is de administratie dan ook een groot voorstander van administratieve vereenvoudiging. Het evaluatierapport van het departement doet daar enkele zeer goede en eenduidige voorstellen voor. De sectoren vragen een belangrijke inbreng van de overheid: ze moet een eerlijke concurrentie tussen alle sectoren garanderen. Voor het Logiesdecreet hadden het Hoteldecreet en het Kampeerdecreet elk een eigen comfortclassificatie. Het Logiesdecreet was net bedoeld om een gelijke classificatie voor alle sectoren in te voeren. Ondertussen zijn de sectoren daardoor meer op één lijn gekomen voor het innemen van standpunten.

Op een internetplatform als Booking.com kiest verbazingwekkend genoeg nog 12 percent van de bezoekers op basis van de sterren. Reviews zijn maar 50 percent belangrijker. Mensen houden duidelijk vast aan enkele zekerheden: ze boeken hotels in het buitenland nog vaak in een reisbureau en ze willen nog steeds op klassieke wijze informatie hebben, waaronder de aanduiding van de basiskwaliteit. Volgens de cijfers van Logeren in Vlaanderen, als mensen dus een logies kiezen uit het traditionele Vlaanderen Vakantielandboek, speelt voor 48 percent de comfortkwalificatie de voornaamste rol. Daarnaast heeft de classificatie de meeste aanbieders ertoe gebracht om het globaal niveau van comfort naar omhoog te brengen. Het kind mag dus niet met het badwater worden weggegooid. Alle sectoren vragen dat de overheid de comfortclassificatie bepaalt en controleert, om te vermijden dat

elke sector een eigen classificatie invoert, met alle onduidelijkheid van dien voor de consument. Met genoegen stelt de heer Gheysen vast dat ook Booking.com in een betere afstemming van de classificatie geïnteresseerd is.

In het verleden zijn wel degelijk buitenlandse systemen bestudeerd, onder meer van Gîtes de France. De klavers van de Vlaamse Federatie van Hoeve- en Plattelandstoerisme waren gebaseerd op het Ierse systeem. Het is zeker van belang nu opnieuw naar het buitenland te kijken. Toerisme Vlaanderen moet voor de spreker het toerisme promoten, dus zowel logiesondernemingen als bestemmingen. Voor mevrouw Brouwers moet Toerisme Vlaanderen blijkbaar enkel institutionele communicatie over Vlaanderen doen, wat een grote verspilling van middelen zou zijn.

Een label voor experimenteel logies zoals boomhutten moet zeker kansen krijgen, mits er minimumvereisten onder meer op vlak van sanitair gerespecteerd worden. De spreker waarschuwt wel om het experimentele aanbod in Vlaanderen niet te overschatten.

3.2. Horeca Vlaanderen

De heer *Danny Van Assche* merkt op dat in de horecasector jaarlijks 18 percent van de bedrijven failliet gaat. Toevallig ook ongeveer 18 percent van de faillissementen doet zich in horecabedrijven voor. Net daarom is Horeca Vlaanderen bijvoorbeeld voorstander van een verstrenging van de Vestigingswet, wat in eerste instantie vreemd kan lijken voor een ondernemersfederatie, maar het is zeker geen corporatistische reflex om te vermijden dat er nieuwe bedrijven bijkomen. En het zou wel kunnen dat de eisen van het Logiesdecreet te hoog liggen, dat er administratieve vereenvoudiging mogelijk is. De drempel moet maar zo hoog zijn als nodig is, maar een overheidskader is zeker nodig. Dat moet stimulerend zijn, maar tegelijk mag ook een goede handhaving niet ontbreken. Anders is iemand die investeert om aan de regels te voldoen, de pineut. Het Logiesdecreet zorgt voor eerlijke concurrentie, met gelijke monniken en gelijke kappen. Het is net door niet in dat kader te voorzien, dat er oneerlijke concurrentie kan komen. Dat betekent niet dat er geen uitzonderingen mogen zijn, onder meer voor het jeugdinitiatief moet dat zeker kunnen. Voorwaarde is wel dat die uitzonderingen zich niet op de private markt gaan begeven. Nu is het zo dat volwassenen even goed in een jeugdherberg kunnen logeren als jongeren.

Kortom, het Logiesdecreet is helemaal geen probleem voor ondernemerschap, het heeft er net voor gezorgd dat logiesverstrekken bedrijven op een meer rechtszekere wijze kunnen ondernemen. Voor de sector moet het decreet dus helemaal niet volledig herwerkt worden, wat niet betekent dat het bij een louter technische bijsturing moet blijven. De basis is echter goed.

Zoals bleek uit de uiteenzetting van de vertegenwoordiger van Booking.com, telt de comfortclassificatie wel degelijk nog mee bij de boekingsbeslissing, voor 12 percent, de reviews voor 18 percent. Er bleek ook dat een hoge rangschikking, met vijf ballen of sterren, niet altijd in het voordeel is van het etablissement, omdat het reizigers soms afschrikt. Al te vaak wordt een comfortclassificatie verward met een kwaliteitsevaluatie. Het eerste geeft het niveau van comfort dat wordt aangeboden. De kwaliteitsevaluatie, meestal in peer reviews, gaat na van welke kwaliteit het aangeboden comfort en de dienstverlening is. Dat neemt niet weg dat sinds de invoering van het Logiesdecreet ook de kwaliteit van het logiesgelegenheden behoorlijk gestegen is. Misschien is het wel net door het Logiesdecreet dat Vlaanderen zo hoog scoort op Booking.com.

Geen enkele van de hier vandaag vertegenwoordigde sectoren heeft dan ook gevraagd om de comfortclassificatie af te schaffen. Wel zijn enkele hervormingen

gevraagd: een vereenvoudiging voor de gastenkamers, eventueel Hotelstars Union voor hotels, een vergunning zonder comfortclassificatie voor vakantieverblijven. Net omdat die brede vakantielogiescategorie bestaat, kan het Logiesdecreet innovatie aan. Boomhutten en botels horen gewoon thuis onder die categorie. Wat wel moet wijzigen is dat het vakantielogies te veel een afvalcategorie met dito behandeling wordt: het vakantielogies moet een evenwaardige behandeling en promotie krijgen.

De hotelcomfortclassificaties in Europa vormen een lappendeken, soms toegekend door de overheid, soms door de federaties, soms door beide samen. Horeca Vlaanderen wil dat de overheid de comfortclassificatie blijft toekennen. Dat garandeert een uniform systeem, duidelijk voor de klant, zeker als er naar de Hotelstars Union wordt overgestapt. Het garandeert ook dat alle hotels volgens dezelfde norm een classificatie krijgen. In Duitsland is slechts 40 percent van de hotels geclassificeerd volgens de Hotelstars Union, de andere volgens andere systemen. Sommige hotels hebben zelfs meerdere bordjes met bijhorende sterren. Dat is net waarom Hotelstars Union is opgericht: één bordje, één systeem per land of regio, in Vlaanderen graag door de overheid opgezet. Hotelstars Union is een internationaal initiatief, bottom-up, van de hotelfederaties in heel Europa.

Het Logiesdecreet is volgens de heer Van Assche ook perfect toepasbaar op het aanbod Airbnb. Dat is immers geen innovatieve aanbiedingswijze van logies, maar net als Booking.com enkel een platform. Kortom, de spreker ontkent met klem dat het Logiesdecreet innovatie niet aankan. Het enige probleem van het Departement internationaal Vlaanderen, waarmee Horeca Vlaanderen overigens bijzonder goed samenwerkt, is de handhaving, omdat Airbnb niet bekendmaakt wie de aanbieders zijn, zelfs niet aan de klant. Het departement en de minister kunnen dus enkel bij Airbnb de lijst van logies vragen en dan nagaan of alle gelegenheden in overeenstemming zijn met het Logiesdecreet. Airbnb verkoos blijkbaar om niet in te gaan op de uitnodiging voor deze hoorzitting. Airbnb is een multinational die vindt dat de nationale wetgeving aangepast moet worden in zijn voordeel, het is allerm minst een organisatie die stoelt op een romantische gedachte.

3.3. RECREAD

De heer *Dirk Metsu* acht het regelgevend kader haalbaar en ziet weinig drempels voor ondernemerschap in het Logiesdecreet. Ook hij acht het nodig dat de overheid een dergelijk kader schept. Hij ziet wel één minpunt: een campinguitbater heeft geen nieuw brandveiligheidsattest nodig als het aantal plaatsen wordt vermindert, wel als dat wordt uitgebreid, zelfs al is dat maar met één plaats. De wetgever heeft gelukkig wel voorzien in een vereenvoudigd attest voor een beperkte uitbreiding, maar dat is niet afdwingbaar, de plaatselijke brandweercommandant kan altijd toch een volledig nieuw brandveiligheidsattest eisen.

RECREAD voelt het huidige promotiebeleid van Toerisme Vlaanderen als een vorm van contractbreuk aan. Artikel 12, paragraaf 8, van het Logiesdecreet legt wel degelijk de promotie van het vergunde logies op, maar dat wordt niet nageleefd. Toerisme Vlaanderen promoot Vlaanderen heel goed, maar het gaat enkel om promotie voor het vakmanschap voor chocolade, bier, fietsen enzovoort. Waarom niet voor het vakmanschap op het vlak van gastvrijheid?

In het uitvoeringsbesluit wordt inderdaad gevraagd dat elk tuinhuis of berging op een kampeerperceel van hetzelfde type is. De dienst Toeristische Vergunningen staat om pragmatische redenen twee types toe, omdat het mogelijk is dat bepaalde types niet meer leverbaar zijn. Dat is inderdaad een mogelijke bron van rechtsonzekerheid. Twee of drie types mogelijk maken in het decreet en eenvoudiger voorwaarden zouden verbeteringen kunnen zijn. Campinguitbaters vinden doorgaans dat de vereisten van het Logiesdecreet en het uitvoeringsbesluit

minimumvoorwaarden zijn voor hun inrichtingen met ruimtelijk-visuele impact. Ze zijn blij dat het vrijstellingsbesluit voor de bouwvergunning van mobiele verblijven expliciet verwijst naar het kader in het Logiesdecreet.

De permanente bewoning vereist misschien wel een aparte hoorzitting, omdat er naast de regels van het Logiesdecreet ook factoren van welzijn en ruimtelijke ordening spelen. RECREAD vraagt dat de uitbater geïnformeerd wordt zodra de gemeente iemand permanent inschrijft in zijn inrichting. Nu verneemt hij dat vaak pas na enkele maanden, als de dienst Toeristische Vergunningen hem in gebreke stelt. RECREAD vindt dat de aanpak van de permanente bewoning een gedeelde verantwoordelijkheid is van de sector en van de overheid, nu wordt de hete aardappel te veel naar de sector doorgeschoven. De federatie vraagt dan ook dat het parlement zoekt naar administratieve en juridische middelen daarvoor.

3.4. Logeren in Vlaanderen

Mevrouw *Saskia Van Laere* pleit voor duidelijkheid en het toekomstbestendig maken van het decreet. Daarnaast benadrukt ze dat alle sectoren het heil van de consument voor ogen hebben. In die zin betreurt ook zij de mogelijke verwarring tussen kwaliteit en comfort. Een comfortkwalificatie is absoluut nodig om toeristen een houvast te bieden, het mag niet volledig aan de reviews worden overgelaten. Onduidelijkheid is precies waar het systeem voor de gastenkamers aan lijdt. Een eenheidskwalificatie is nodig, en daarover overleggen de sectororganisaties. Bij Logeren in Vlaanderen wordt bij 48 percent van de boekingen in de eerste plaats rekening gehouden met de comfortclassificatie, tegenover bij 9 percent met de reviews. Reviews zijn zeker belangrijk, maar ze mogen niet de enige maatstaf zijn. Dat Vlaanderen goed scoort op Booking.com, is voor de spreker de verdienste van het Logiesdecreet.

Uit de reacties leidt mevrouw Van Laere af dat de parlementsleden vereenvoudiging belangrijk vinden, maar denken dat de sectoren niet goed weten wat er vereenvoudigd moet worden. Dat klopt niet, de sector schaart zich achter de technische evaluatie van het departement en de mening van het Adviescomité. Om innovatieve logies de juiste plaats te geven, is zeker nog wat denkwerk nodig.

Er moet ook meer duidelijkheid komen rond de internetplatforms die logies aanbieden. Niet enkel de logies zelf, maar ook de internetplatforms die logies aanbieden, moeten erover waken dat de verblijfgelegenheden aangemeld of vergund zijn.

Ook Logeren in Vlaanderen betreurt tot slot dat de promotie in het buitenland niet duidelijk geregeld is. Als gevolg van een duidelijke taakverdeling vraagt Logeren in Vlaanderen de overdracht van het merk Vlaanderen Vakantieland.

3.5. Pasar vzw

De heer *Michel Vandendriessche* blijft voor een vereenvoudiging van de vergunningsplicht, maar de overheid moet zeker regels, onder meer voor hygiëne en veiligheid, opleggen. Voor het overige is hij er sterk van overtuigd dat de beoordelingen door de klant zelf nog aan belang zullen winnen. Wat niet wegneemt dat er gewaakt moet worden over correcte informatie. Alles in wetten regelen, lijkt de spreker echter onmogelijk. Met die evoluties moet bij een nieuwe regeling rekening gehouden worden. Meer categorieën logiesverstrekkers is niet nodig. Sommige activiteiten zoals paalkamperen, kunnen gewoon toegestaan worden, zonder dat er enige norm aan vasthangt. Jongeren gaan dat doen omdat ze weten dat het mag, niet om andere redenen. Ook zorgtoerisme is in opmars. Zal in het Logiesdecreet het toeristische aspect of het zorgaspect geregeld worden? En wat met de classificatie?

Wat de eerlijke concurrentie betreft, ligt het verschil tussen commercieel toerisme en jeugd- en sociaal toerisme niet zozeer in de normen voor hygiëne en brandveiligheid die min of meer dezelfde zijn, maar eerder in het statuut. Vzw's, de in het sociaal toerisme gangbare structuur, hebben andere voordelen dan de commerciële organisaties. Om die reden is de vergelijking tussen de twee statuten door Toerisme Vlaanderen interessant.

Het agentschap Toerisme Vlaanderen heeft voor de heer Vandendriessche wel degelijk tot taak de producten van individuele ondernemers, in deze sector meestal kleine spelers, te promoten. Buitenlandpromotie over belevenis, bier enzovoort volstaat niet. Nadat hij over de bestemming heeft beslist, is de eerste zorg van de toerist waar hij gaat slapen.

Het is uiteraard zo dat het individu het reizen zelf in handen zal nemen. Greeters en couchsurfing zijn maar enkele voorbeelden. Zo lang er geen vergoeding tegenover staat, ziet de spreker geen probleem. Airbnb is wel degelijk een commerciële organisatie. De zaak zal zijn hen aan de regelgeving te onderwerpen.

Het spanningsveld tussen ondernemers en klanten bestaat wel degelijk. Zo groeit de populariteit van de motorhomes. Als een campinguitbater hun klandizie wil binnenhalen, moet hij een product aanbieden dat interessant is inzake prijs en comfortniveau. De klant zal echter altijd zelf beslissen, afhankelijk van de mogelijkheden op zijn bestemming. Verkopers van motorhomes raden hun klanten aan uit Vlaanderen weg te blijven en naar Frankrijk of Nederland te trekken, wat niet direct een goed teken is.

3.6. Booking.com

De heer *Tom Minnen* acht een comfortclassificatie zeker nodig voor hotelaccommodaties. Het heeft in de ogen van Booking.com echter geen enkel commercieel voordeel voor andere accommodaties. In het algemeen hoorde hij vandaag te veel wat de sector wil, niet wat de klant drijft om naar Vlaanderen te komen.

In tegenstelling tot Airbnb geeft Booking.com adressen, foto's van voorgevels van de overnachtingsmogelijkheden enzovoort, wat het mogelijk maakt de accommodaties op te zoeken. De spreker heeft de indruk dat de controleinstanties onderbemand zijn waardoor ze eerder reactief dan proactief werken. Vervolgens verwachten ze onterecht van bedrijven als Booking.com en Airbnb om hen bij die controle, een overheidstaak, te helpen.

In Vlaanderen is er geen enkele andere sector waar de overheid bij decreet verplicht wordt om commerciële bedrijven in het buitenland te gaan promoten. Toerisme Vlaanderen moet Vlaanderen als bestemming promoten, de kunststeden, de cultuur, de gastronomie enzovoort, maar niet alle individuele accommodaties.

Bij zijn pleidooi voor het toekomstbestendig maken van het decreet, heeft de spreker de boomhutten enkel als voorbeeld gegeven van een type van accommodatie die niet in het decreet kan worden geloodst. Een boothotel, hoe luxueus ook, krijgt uiteindelijk altijd de classificatie vakantielogies. Tot slot wijst de heer Minnen er nog op dat Vlaanderen niet enkel in Europa maar wereldwijd de beste review-score heeft.

3.7. KSLV

De heer *Sander Chargois* vindt dat de comfortclassificatie in stand moet worden gehouden zolang klanten er rekening mee houden. Het moet een onderdeel blijven van het Logiesdecreet, maar de sector heeft wel degelijk een rol te spelen bij de totstandkoming van een eenduidige classificatie. De diversiteit blijft belangrijk:

klanten moeten weten waaraan zich te verwachten als ze bijvoorbeeld een gastenkamer of een B&B boeken.

De heer *Paul Van de Putte* heeft het moeilijk met de suggestie van sommigen dat de sectoren te weinig oog hebben voor de wens van de klanten. De vaak hoge quoteringen bewijzen net het tegendeel. Sinds het decreet kan veiligheid en hygiëne worden gegarandeerd omdat het logies een Vlaamse erkenning heeft. Het zijn trouwens de sectoren zelf die gevraagd hebben om de brandverzekering verplicht te maken. KSLV raadt zelfs aanbieders die enkel aangemeld zijn, aan om zich in regel te stellen met de verzekeringsplicht en spontaan Vingotte alles te laten controleren.

Op het moment dat er incidenten gebeuren met aanbieders van Airbnb die niet met de regels in orde zijn, zal de discussie een heel andere wending krijgen. Airbnb voorstellen als een toppunt van innovatie, zoals vaak in de media gebeurt, stoort de spreker, voor wie de organisatie enkel innovatie biedt op het gebied van de organisatie van zwartwerk. Airbnb is net als elke andere commerciële speler welkom, maar moet zich wel aan de regels houden, net als Booking.com. In tegenstelling tot Uber, legt Airbnb geen mankementen in het decreet bloot. Het toont wel aan dat de controle van de uitbaters tekortschiet. Het Logiesdecreet na vier jaar afschaffen of sterk afzwakken is niet redelijk tegenover diegenen die veel investeerden om eraan te voldoen.

3.8. CIB Vlaanderen

De heer *Jan Jassogne* antwoordt aan mevrouw Brouwers dat het onderscheid Vlaams-federaal speelde in het Reisbureaudecreet, niet in het Logiesdecreet. De woninghuurwet is volledig Vlaams geworden, maar het gaat over de uitbating. De Sint-Michielsakkoorden bepaalden dat toerisme de enige uitzondering was op de federale Vestigingswet. Daarop heeft Vlaanderen het Reisbureaudecreet, ook voor de toeristische verhuurkantoren, goedgekeurd, en later ook weer afgeschaft. Ondertussen zijn alle vestigingsvoorwaarden gewestbevoegdheid geworden, met uitzondering van de orden en instituten. Die kunnen ervoor kiezen om onder de federale regels te blijven. De meeste toeristische verhuurkantoren zijn ook vastgoedmakelaar en vallen voor hun activiteiten als vastgoedmakelaar of vastgoedbeheerder onder het toezicht van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars. Het is min of meer vergelijkbaar met de woninghuurwetgeving: de registratie van huurcontracten is duidelijk een federale bevoegdheid, maar wie bevoegd is voor indexering is onduidelijk.

Het Logiesdecreet is geen drempel voor het ondernemerschap van vakantiewoningen. De aanmelding is een relatief eenvoudige procedure. De heer Jassogne pleit ervoor die te behouden als een soort voorlopig rijbewijs, een eerste stap naar een vergunning, die toch een snelle start van het verhuren van een vakantiewoning mogelijk maakt.

CIB Vlaanderen denkt dat de overheid de vergunningen moet organiseren. De comfortclassificatie moet behouden blijven. Het blijft een leidraad voor veel consumenten en het werkt comfortverhogend. De eigenaars van vakantiewoningen zijn geneigd te investeren om een ster meer in de wacht te slepen. Vijf sterren werkt inderdaad soms contraproductief omdat de consument het idee heeft te veel geld uit te geven. Als de overheid een goed kwalificatiesysteem heeft, kan dat beter behouden blijven. Efficiënt georganiseerd is het niet duurder dan een privésysteem, dat dan nog mogelijk een zweem van partijdigheid zou hebben. De spreker merkt trouwens dat iedereen tevreden is over de dienst Vergunningen van het Departement internationaal Vlaanderen.

Ook hij vindt dat Toerisme Vlaanderen logies moet promoten, net als de meeste andere landen vinden dat ze hun toerisme in het buitenland moeten promoten. Dat is een vorm van (Europees) toegestane, niet-concurrentievervalsende overheidssteun, maar dat is niet anders dan grote bedrijven die hier investeren. Ondernemerschap moet worden gesteund. Kortom, het Logiesdecreet moet worden aangepast en de spreker hoopt dat het parlement daarvoor een beroep zal doen op de knowhow van de sector.

4. Slotwoord

De heer *Rik Daems*, voorzitter, dankt de sprekers en de commissieleden voor hun inbreng. Hij maakt duidelijk dat er wel degelijk gevolg zal worden gegeven aan deze hoorzitting, wat overigens niet betekent dat de commissie het altijd eens is met de sprekers. Hij onthoudt alvast dat Vlaanderen blijkbaar de hoogste kwaliteit ter wereld biedt. Daarnaast leerde hij een nieuwe invalshoek: vakmanschap inzake gastvrijheid. Door dat vakmanschap te promoten is overheidsgeld goed besteed. Voorts weet hij nu dat een eenheidsclassificatie, georganiseerd door de overheid, vrij grote steun geniet. Ook het onderscheid tussen comfort en kwaliteit is hem nu duidelijk: comfort zijn de elementen die het logies gerieflijk maken, kwaliteit staat voor het niveau, de deugdelijkheid van die elementen. Het Logiesdecreet geniet algemene steun en velen denken dat het (mede)oorzaak is van het vakmanschap inzake gastvrijheid. De voorzitter acht het een goed idee dat eens met een regressieanalyse na te gaan.

Rik DAEMS,
voorzitter

Johan VERSTREKEN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

B&B	bed and breakfast
CIB	Confederatie van Immobiliënberoepen
DiV	Departement internationaal Vlaanderen (Vlaamse overheid)
EU	Europese Unie
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
KSLV	Kleinschalige Stedelijke Logies Vlaanderen
MAGDA	maximale gegevensdeling tussen administraties
RUP	ruimtelijk uitvoeringsplan
URL	Uniform Resource Locator
VLIS	Vlaams Logiesinformatiesysteem
vzw	vereniging zonder winstoogmerk